

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Білоус О.А., доцент; Говорун Т.П., ст. викл.;
Лободюк О.С., зав. лаб.

*Сумський державний університет, кафедра [математичного аналізу і методів оптимізації](#);
кафедра прикладного матеріалознавства і технології конструкційних матеріалів; кафедра прикладної
фізики*

Організація самостійної роботи студента повинна активно впливати на характер навчального процесу, систематизувати роботу студента протягом семестру. Вона має охоплювати матеріали лекцій і семінарів, навчання навичкам конспектування, професійний та термінологічний практикум, складання опорних конспектів, письмовий контроль за проблемою, виконання самостійних різноманітних проблемних та практичних завдань. Усвідомлення суті та закономірності самостійної пізнавальної діяльності, оволодіння високим рівнем ефективності її організації — один із шляхів удосконалення процесу навчання і розвитку особистості. У процесі цілеспрямованої й систематичної самостійної діяльності студенти набувають досвід самостійно працювати. Отже, підготовка спеціалістів вищої кваліфікації має бути спрямована на формування здатності до самостійної творчої діяльності.

Ефективне формування досвіду самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів можливе лише за умов: забезпечення оптимального поєднання аудиторної та позааудиторної роботи; застосування новітніх технологій організації самостійної пізнавальної, наукової та виробничої діяльності студентів; врахування специфіки вивчення навчальних дисциплін; стимулювання самостійної роботи [1].

Самостійна робота має певні особливості, що відрізняють її від навчально-пізнавальної діяльності в цілому. Вона планується викладачем, який визначає обсяг, зміст, загальні терміни здійснення; організовується ним, коли він визначає форми звітності за виконану роботу, місце та час звітування, забезпечує умови здійснення звіту. У такому розумінні самостійна робота не може бути самостійною ні на мотиваційному, ні на технологічному, ні на організаційному рівнях. Мотиви виконання кожного конкретного виду самостійної роботи формуються у студента під впливом реалізації стимулюючої функції самостійної роботи і залежать від рівня її реалізації викладачем.

Визначення сутності та специфіки педагогічних технологій організації та управління самостійною роботою студентів є сьогодні особливо важливим. На нашу думку, творча самостійна робота студентів - це діяльність, обумовлена самостійним пошуком майбутнім фахівцем відповіді на будь-яку проблему, з метою досягнення результатів, які мають об'єктивну чи суб'єктивну новизну та оригінальність, а також прогресивність, за умов володіння засобами організації цієї діяльності. Головними структурними елементами самостійної роботи студента є її мета і мотиви, які можуть бути як різноманітними так і суперечливими. Вони встановлюють потреби, інтереси особистості майбутнього фахівця. Відповідність мотивів до цілей самостійної діяльності є передумовою його професійного та особистісного розвитку. Збагаченню знаннями та творчому засвоєнню професійного досвіду допомагає зміст самостійної діяльності. З позицій управлінського підходу до організації самостійної роботи студентів, ми розуміємо управління самостійною роботою майбутніх фахівців як цілеспрямовану діяльність викладачів, що забезпечує ефективне функціонування навчального процесу та розвиток суб'єктів управління (студентів). На наш погляд, викладач опосередковано, шляхом створення сприятливих умов для самостійної роботи, так званої «творчої атмосфери», за допомогою непрямого впливу збуджує бажання та потребу до професійного самовираження та саморозвитку. Якісно організована самостійна робота сприяє розвитку навичок науково-дослідницької роботи студентів, необхідної для формування творчого потенціалу студентської молоді, становленню кваліфікованих фахівців у різних галузях народного господарства.

Література

1. Стратегія посилення самостійної роботи студентів у контексті приєднання України до Болонського процесу: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 14-15 грудня 2004 р. / Г.В.Стадник та ін. (ред.). – Х.: ХНАМГ, 2004. – 243 с.